

Wolvega, 8-7-2020.

omny de vries advocaten,

Ik las nu meelijbare advertentie in de Stallingwerf en dien hierop te reageren. Ik heb de Franse taal aangeleerd bij Metz in 1953-1958 toen ik 12 tot 17 jaar oud was. Ik had in 1952 reeds het boek Alleen op de wereld, in beknopte uitgave en ik bocht te Metz in de zomer van 1953 Sans Famille dat is het boek Alleen op de wereld. Sans Famille is verschenen in 1878 en er komt een stukje over schuldeisers, schuldenaren in voor. Ik geef de Hollandse vertaling die gewoonlijk voorkomt.

Ik geef de vertaling door Gerard Keller, 1880: Vader Acquin heeft bij Parijs een hovenierij van bloemen in kassen en op zondag 5-8-1860 is daar een grote hagelbui die alle kassen verwoest. Keller's tekst:

Goedig vernam ik (Pami) door Martha en de jongens, dat hunvaders wanhoop zeer te merkbaar was. Tien jaar geleden had Acquin dezen tuin gebracht en ze zelf het huis naast gebouwd. De persoon, die hem den grond had afgestaan, had hem ook geld geleend, om hem in staat te stellen, zich de noodige gereedschappen aan te schaffen, die hij voor zijn arbeid noodig macht hebben. Alles zou binnen de vijftien jaar worden betaald door een jaarlijksche aflossing. Tot nog toe had hij jaarlijks deze aflossing kunnen betalen, door ijverig te werken en zeer zuinig te leven. Die geregelde aflossing was vooral onvernijdelijk, daar zijn schuldeiser de eerste de beste gelegenheid zou aangrijpen, om den grond en het huis terug te nemen en natuurlijk ook de tien aflossingen, die hij reeds ontvangen had, tevens te behouden; het scheen zelfs een speculatie van hem te zijn en daar hij overtuigd was, dat in vijftien jaren wel eens een dag zou aanbreeken, waarop Acquin zijn schuld niet zou kunnen voldoen had hij deze speculatie durven wagen, zonder bevreesd te zijn daarbij te verliezen - terwijl zijn schuldenaar daarentegen altijd gebonden bleef.

Evident was dan die dag gekomen, dan zij den hageldag.

-Maar men heeft mij tot betalen veroordeeld, en daar ik geen geld heb, gaat men hier alles verkoopen en waarschijnlijk zal dit zelfs met toezicht zijn en zal ik naar de gevangenis moeten gaan, waarin ik dan vijf jaren blijven moet; daar ik het niet met mijn geld doen kan, zal ik mijn schuld met mijn lichaam, met mijn vrijheid moeten aflossen.

Wij begonnen allen te weenen. - Ja, dat is heel treurig, maar ze valt tegen de wet niets te doen en het is de wet; vroeger was deze mij streng, zie mij een advocaat; als toen een schuldenaar zijn schuldeiser ~~of~~ schuldeischer niet betalen kon, dan hadden deze het recht zijn lichaam in stukken te snijden en het tusschen elkander in zoveel deelen te verdeelen, als zij maar wilden; mij zat men eenvoudig in de gevangenis; binnen weinige dagen zal dat waarschijnlijk gebeuren. Wat zal er in die vijf jaren van u worden? Dat is het ergste.

Gerard Keller vertaalde Sans Famille / Alleen op de wereld in 1880 en hij heeft den de tekst van 1878. Ziekt al na 1878 is de tekst over "het in stukken snijden van de schuldenaar" uit Sans Famille verwijderd. Zijn Sans Famille, gekocht in Metz in de zomer van 1953, bevat deze "stuksnijtekst" dan niet. In 2006 ongeveer heb ik de vertaling van 1880 door Keller in Londen gekregen. Ik onderstreep hierboven in rood de tekst die Keller "extra" heeft. August Willemson (1936-2007) heeft in 1999 Sans Famille opnieuw vertaald in het Nederlands. Saison pour dette, gevangenis voor schulden, hierin werd men opgelaten.

Frans: mais il n'y a pas à aller contre la loi, et c'est la loi.

Keller: maar ze valt tegen de wet niets te doen en het is de wet.

Willemson: maar tegen de wet begin je niets, de wet is de wet.

Deze lijfsdwang, gijzeling, voor niet kunnen betalen van schulden, is in 1865 in Frankrijk afgeschaft. Als ik het goed heb. Shr. ~~.....~~

Lex dura sed Lex.